

درگاه

اون بش کونده برنشر اولنور

• ایلول ۳۳۷

نومرو : ۱۰

برنجی سنه : برنجی جلد

روحیات

متفکران مذهب سیمسی ناصیل کشف ابریلیر ؟

براده هیزك بیلدیكز اك دار وسطی ماهیتده کی سیمسی اصلا قصد ایتدیكیم کی مكان وزمانده هیچ دیکیمین وداثا عینیتی محافظه ایدن مفکوره وی بر سیمسی دخی تصور ایتورم . اك صوك تدقیقات کوسترشدرك هر شی کی سیمسیده احوال وشرائطك تأثیراتیه تحول ایتکدن خالی قالامده . شو قادار وارکه بو تحولی سلك باره لر کی کندیته خاص هیچ بر شخصیتی اولایان رنگسزلك وافعال وحرکاتلرده وحدت واسه قراردن اثر اولایان « تاون » ایله قارشیدیرناملیدر . قسماً مادی حیانتک غلبه سندن حاصل اولان وبالخاصه بویوك شهرلرله مدنیت هرکزلرلنده مبدولا کورولن بو رنگسز متاون شواقلر ایتیلرندن كان بر قوته تابع و اراده لرینه صاحب اولایوب یا باشقه لر ی ویا محیل اجتماعلری طرفندن اداره اولورلر . بونلره نام معناسیله « شخصیت سزلسوروسی » دیه بیلیرلر . زرا ریکسزلك کندیلرینه مخصوص هیچ بر آیلری و بوکله منضم هیچ بر اراده لر ی بوقدر . بونلره ایسترسه کز « اداره » مصلحتیلر ده دیه بیلیرلر که یگانه غایه لر ی ، ناصیل اولورسه اولسون یا شامقدیر . بالخاصه مستبد بر مطلقته اداره ایدیلن وعینی زمانده جاہل ومفکوره سز یاشایان ، فونالشی دورلرلنده حاکم تک بر اراده اولدیغندن منزور ذیلن زمره وحقی خلفک رنگسزلكه انصاف ایتیمی عادتاً ضروری اولور . هله بو دور دوامی واوزون بر حیاته مظهر اولورسه رنگسزلك هان هان اجتماعی برترتیه انودخی حالی اکتساب ایدر . مشروطیتندن اولکی حازری بیلنلر بو چکی تکذب ایدمه زلر ظن ایدرم ، ثابت عرف وعادات وقوو بر کوره ک ایتیمده یاشایان جمعیله دخی هر هانکی فردی سیمسی « بدعت » عد ایتدکاردن عمومیتله بررنگه صاحب اولق ایتترلر . نیته کیم بو سوبده جمعیترک ترسیه وشخصیت غایه لر ی هر کسک بر برینه بکرمه سی ، یکی هیچ بر سیمسی ونجدده میدان ویرله می در . دهها عمومی بر کوروشله دیه بیلیرلر که ساکت وراکد بر حیات کچرن ومفکوره سز دورلر داثما سیمسی فقرینه بشاهد اولشارلدر . حال بوکه روما جهورینک ایلک عصرلرله اسلامینک ظهوری ، عثمانی امپراطوانک تأسیسی « انباء » کی انتقال دوره لر ی ، فرانسز اختلال کیری والیوم شاهده اولدیغز روسیه اختلال داثما یوکسک وقوتلی سیمسیله اکساعد دورلر اولشارلدر .

بوشهادلره قیاساً دیه بیلیرلر که داخل بولدیغز عصر ، بالخاصه وحزب عمومینک جهانشمول صار . ضعیف سندن صوکر ، همه حال یکی بردوم دوره سته ، بک علم بر انقلابه ایر کیچ کیره جک وایقن زمانده

بوتون مضطرب وبدیخت ملتارده چلیک قادار سرت وقطی سیمسیله قاناشمیه باشلایه جقدیر . بونک ایلک علائمی روسیه ده وعالم شمرقده کورولدیکی کی بورغوناق وسرسمالك دورلری زائل اولدقدن صوکر ایلکه بوتون جهانی دولاشه جقدیر . هله استازول کی جهان سیاستنک محوری وبوتون عالم اسلامینک قلبکاهی اولان مقدس بر شهرک مقدراتیه اویناندینی بوزمانلر امین اولالم که بیکارجه اختلالی سیمسیله بره جک وبو قوتلی شخصیتلرک آرقه سندن یکدل ویکزبان میلونلرجه انسانلر دیریله جکاردر . بو ، اوله برعشر اولاجق که مادیجیلکک معینیت وقوت سیاستنه کوونه رک آنیبه صاحب اولدقلرندن امین بولنلر مفکوره لرک حیات اوزرلنده کیمیر العقول انجازینی برداها کوره جکاردر .

*

مشروطیت سز سیاسی بر انقلاب ایله باشلادقدن صوکر احوال والجا آنک تأثیریلر جوق کچمده دن ملی بر انقلاب اولغه بوز طوندی . یوقاریده سوبله دیکز قاعده عمومی بر اوباده تطبیق ایدرسه کوانقلابلرله برابر قوتلی سیمسی وشخصیتلرک ظهور ایتیمی ممکن اوللزدی . تفریق وتعیینلری تاریخه عائد اولان بو شخصیتلری کوستریمک بکا دوشمه ؛ یالکزاون اوچ سنه دیری قوتلی اولدقلری خالق وجمیت اوزرلنده کیم حسی ، فکری ، ارادی تأثیریلرله بالفعل اثبات ایتیش سیمسیله شاهد اولدیغز آرتق قابل انکار دکادر . حقی مفکوره سز ، هیچ اوللازسه اصغری بر صورتده تطمین ایلدکجه مؤثر وقوی شخصیتلرک کیتدکجه چوغالیه سی بو زمانک ضرورت حیاتییه سی جله سندنلدر . شو حالده سیمسیله لرک چوغالینی وچوغالغه مجبور اولدینی بر دور ایتیمده یاشادیغیزی دوشونلرک بو سیمسیله لرک ماهیت اصلیه وخصوصیت علیه لر ی تشریح ایلیمک لازم کازی ؟ فی الواقع مسئله نک نام معناسیله بر ایکی مقاله یه سیغما یه جخی تقدیر ایتیمکه برابر کندی حسییه بو خصوصده کی مطالعه وقناعی همما امکان عرض ایتک لزومی حس ایدیورم .

اسکی سکون کوره نک دورلرینک عطالته آیشمش اولانلر نه قادار حدت وحیرت کوسترلرله کوسترینلر مفکوره وحیرتک ذوقی دوعش اولان بو کونکی حقیق متفکر وهرشدرلر سیمسیله لرینک ایجاب ایتدیکی مؤثر وفعال بر حیاتدن واز کچمزلر . بناء علیه وظیفه سز « آمان ایتیمده ، احتراض بزى محو ایتدی . بو آدمیلردن نه وقت قورتولاجغز ؟ » کی واهی ومناسز شکایتلرده بولنق دکل بلکه هر حریت وهرملینک اقتضاسی اولان بوقیل معین سیمسیله لرک اک درین هویتلری تشخیص ایدره کک اولره وکرک کندیغزه قارشی برشموره صاحب اولقدیر .

*

بکا قایرسه بوتون بر جمیت ودولایسیله بوتون تاریخ وبشیرته مؤثر اولان وبویوک شخصیتلر

درگاه

وحق اورتیه متفکر ومنورلر سیمسیله سنک یالکز حس و اراده کی قوه محرک لر ی آراق ویا بونلری معلوم اولان سیمسیله تصنیفلرندن برینه ادخال ایدره ک کوستریمک بزه سیمسیله لرینک بنیه وافقولر ی حقیقه اصلا معلومات ویرمش اولاز . قوتلی شخصیتلر ایستر فعال ، ایستر حساس ، ایستر متفکر ودورغون صنفه داخل اولسونلر هپسینک افعال وحرکاتنده ناظم اولماسی اقتضا ایدن برر منظومه روحیه سی اولاجقدر که ایتیمه بمر آرادیم درین وحریم سیمسیله بومظومه لرلر . چونکه ایرکین ومشکمل سیمسیله لرک بنیه وافقولر ی آتیمق بومظومه روحیه لرده کوروله بیلیر .

سیمسی ، حاکم برحس ویا بر فعالیت ایسه بونک اطرافنده تشکیلاتی ایتیم آهنگدار بر بنیه روحیه واردرکه بز بوکا « شخصیت » دیوروز . تعبیر دیکرله سیمسی ، روحک ولادی بر قوه مشکله سی ایسه شخصیت ، بو یارایچی ویایچی قوتک بوتون کائنات قارشیننده آلدینی تأثیرلرک عکس العملندن وجوده ککش تام بر عضویت روحیه در . سیمسیله لرینک بوتون تجلیات وتحولاتی آنجی بو عضویت روحیه نک ماهیتیه قابل ایضاحدر . حساس ومتفکر انسانک ایتیمده بوزدیکی عالمدن آلدینی تأثیرلرله مقابل تدافعی وتحفظی بر طاقم عکس تأثیرلری واردرکه حرکتلرک ، محرم وصمیمی ناظملری بو عکس العمللرلر . کائناتک آهنگ وامتزاجی نه صورتله حس وادراک ایدیورسه قی بو هویت باطنیه مرده اوله تشکیلات ایدیور . الحاصل شخصیتلرک روحی کویکاری کائناتله آرازمده کی مناسبتلرده در . بواعتبارله هیزک اعماق روحنده بر فلسفه ورشیمی وجوددر . یالکز بورشم هر فرده سایه دار جسم بر آفتاب حاله کلبیله جک قدر قوتلی دکادر . بوسیدن هرکسک بر فلسفه سی اولدینی حاله هیز فیلسوف دکاز . کائناتک هیئت عمومیه سنه قارشی مکاتب بر علم سز موجود اولادیغنه نظرأ بویک معظم قارشیننده حس ایدن ودوشون روحلرک کندی آرزو واعقادلرینه رام اولقدن باشقه چاره لر ی اولادینی آشکاردر . بونک ایچون هیچ بر فیلسوف کلمه شدرکه کائناتله آراسنده کی مناسبتده کندی سیمسیله حاکم قیلمه سین .

معلومدرکه علی العاده بر فردک رؤیت باطنیه سی ایله فیلسوف رؤیت باطنیه سی آره سنده ایکی جهتن فرق واردر : فیلسوفلرک رؤیتلرلر شهوری وعمومی بر فهم وادراک ایله بوادراک بر منظومه حاله قلب ایدمه جک ترکیبی بر قدرت ابداعکاری اولدینی حاله علی العاده فردلرله نه بؤدرجه واضح برشمور ، نه ده بوشوردرن مکمل برسیمته مایه ییله جک بر قدرت ترکیب واردر . فقط نه یاس وارا آرازلرلرده کی فرق برینک بالفعل وانحاء موجودیتی ایسه دیکرینک بالقوه مهبماً موجودیتدر . بناء علیه تام معناسیله فیلسوف اولماسقده بر فلسفه ایله یاشادیغز متفقدر . بو حقیقت بالخاصه منور ومتفکر طبقه نک بوتون حرکتلرلرله موجود وحقی محسوسلر . کویکاری تأثیری حیاتی زده اولان سیمسیله نک وقوعات والجات تأثیریلرله تحول ایتیمدیکنی ادعا ایتک حسلرله کی حیاتیلیکی بیلیمه مکدر .

پیمای کوره انجیل

سوزك تجسمی

* ابتداده سوز و اردی، و سوزیله برابردی و سوز رب ایدی . او ، ابتداده ربه برابردی . هرشی اوتنکه اولدی ، و اولان شیلرک هیچ بری اولنیز اولمادی . حیات اوندی ایدی . و حیات انسانلرک نوری ایدی . نور قراکفلرده بارلار و قراکفلر اونی آلامدی .

* ربک کوندردیکی بر آدم و اردی : آدی یچی ایدی . او شاهدلرک کلدی ، نوره شهادته کلدی ، تا که هرکس اونک سوزیله اینلسون دیسه . او ، نور دکلدی ، فقط نوره شهادت ایچین کوروندی . بو نور حقیق نور ایدی ، که دنیایه کلوب انسانلری تنور برادر . او دنیایه ایدی و دنیا اونکله یابیلدی و دنیا اونی هیچ ملایمادی ، او حصارینه کلدی و خصمه لری اونی اصلا قبول ایتدی . فقط ، بوتون اونی قبول ایدنلره ، اونک آدینه اینانلره ، او ، ربک اولادلی اونی قدرتی و بردی ، اونلرک نه قانن ، نه آتدن نه اُنک آرزوسندن نهده انسانلر آرزوسندن دوغدیلر ، آتقی ریدن دوغدیلر .

* و سوز تجسم ایتدی و رحمت و حقیقته دولو ، بزم آرازمده قالدی . ویز اونک علونقی تماشا ایندک . بو علویت پدرک یکانه اوغل نه خاص علویتک آشیدی . - یچی اوکا شاهد اولدی و ندا ایتدی : بن سوله دیکم ایتسه بودر . بدن صوکره کان بکا تقدیم ایتدی ، زیرا ، او ، بدن اول موجوددی . - ویز نه آلدقسه اونک اکتیندن ، رخته رحمت آلدی . زیرا ، قانونی موسی کتیردی ، رحمت و حقیقت عیسی ایل برابردی . ربی کیمه ل کورمدی ؟ پدرک قوجاغنده کی یکانه اوغل درکه اونی هرکسه بیله بردی .

* ایتسه ایمانک شهادتی ، وقتا که یهودیلر ، یحیایه - سن کیمسک؟ - دینه صورق ایچین قدسندن مرخصلر کوندردیلر . یچی اقرار ایتدی ، اصلا انکار ایتدی ، یچی عیسی اولدینی اقرار ایتدی . واونلر اوکا صوردیلر : - اویله ایسه ، نهمسک ، کیمسک؟ ایلاس میسک؟ - و او دیدی : اصلا اودکلم . - پیغمبر میسک؟ - و او جواب و بردی : خایر . بونک اوسته ، اونلر اوکا دیدیلر : کیمسک؟ بزه سوله . تا که بزی کوندنلره بر جواب و برده لم . کندیکه عاقد فکرک نه در ؟ بن ، دیدی ؟ چولهده باغرانک سسیم .

«افندمک بولنی دوزله تکر»

ادریس پیغمبر بوله دیدی . مرخصلر بر طاقم فارضیلدی . شویله برسؤال ده سوردیلر : او حالده نهدن وافتیز ایدیورسک ؟ مادانکه نه عیسی سک ، نه ایلاس سک ، نهده پیغمبر سک ؟ یچی اونلره جواب و بردی : بن ، یالکر صو ایل وافتیز ایدیورم ؟

قیمتی هلدک مثبت مساعیسه خادم برآلت اولقدیر . بوقسه روح ایل بدن آراسنده عینیت و یامادات نامک وجودی اثبات ایدلش بر ادعا اولقدن : ووز چوق اولقدیر . ایتسه روح ایل بدن آراسنده علمی اولارق زمان مناسبتدن باشقه بر مناسبت بیله مدیکی ایچوندر که روح ایل بدنک تأثیرات متقابله سی حقنده بالضروره ضد ایکی وجدان فلسفی حاصل اولمشدر . بونلردن برینه کوره « بدن » یعنی « ماده » روحه حاکمدر و کاشانده ماده دن باشقه هیچ بر قوت ، هیچ بر موجود یوقدر . هرشیک مقیاس و منبای ماده اولدینی ایچون روح هیولای فصولی بر یاباغی و حتی شایان استخفاف واستیزا بر قوت اولقدیر . حال بوکه روحیلر ماده دنک تأثیراتی انکار ایتمه مکمل برابر . مفکوره لره بوتون کاشانی در آغوش ایلهمک و ماده یی روحک بر معنوی عداغنده مصدر لر . بری آتقی کوزیله کوردیکی ، ایلهمک ملوتدینی شیئه اینانیرسه دیکری حسیله قاورادینی ، مفکوره سیله باغلاندینی شیلرده اینانیر . ماده جیلرک مفهولرینه نظراً هرشی کیت در ، دنیا ، ماده وحدتده طویلالمشدر . کاشان ، بر کره یابیلش واولش بیتمش برشی اولدینی ایچون اساسی استقرار و عطا اندر . ماده ، غیر قابل احما و ایدیدر . زمان دائماً عینیه تکرار ایتدیک ایچون تاریخده بر تکراردن عبارتدر . هرشیک حصولی ضروری و قطعی بر معینیه تابعدر . الحاله هده موجود اولاندن باشقه هیچ برشی یوقدر . بوتون عالم ثابت و مستقر بر نامتناهی ، تعبیر دیکرله مکاندن باشقه برشی دکادر . روح و آنا یوق یالکر ماده و اردر .

روحیلرک کوروشلرینه نظراً موجودات یالکر عینیتی دکل غیریتلری ده محتویدر . حیاتک اساسی کیت دکل کیفیتدر . عالم و روحیت دکل بر کثرتدر . جهانده حاکم اولان لایزاللک و عطالت اولما یوب محول و حرکتدر . کاشان اولش بیتمش برشی دکل دائماً اونی اوزره بولان بر قوت دائییدر . عالم بر عالم وجوب دکل بر عالم امکاندر . معینیت یالکر خام ماده عالنده جاری اولوب حیات ، روح و جمعیت شاینلرنده حریت و اردر . وجود یالکر الحاله هده موجودلره منحصر اولما یوب بالقوه موجودیتلر دخی و اردر . جهانک اساسی استقرار دکل دنیلر میکیتدر . قییدیکرله اساس عالم عطالت اولما یوب فعال بر قوتدر . ماده دن باشقه برده بو حاکم بر « آنا » و اردر .

شیمدی بو معلوماندن صوکره سجه لر منک قلبکانه بر لاهه جک اولورسقی الک همومی بر کوروشله بو ایکی ضد منظومه روحیه نک یکدیگر یله چاریدشینه شاهد اولاجقز . آرتق سجه سی آکلامق ایسته دیککر معین بر شخصیتک نه اولدینی و احوال و الحات تأثیریه نه اولاییه جکی ایچنه کیرمش کی کشف ایتک ممکن اولاییلر طن ایدیورم .

دارالفنون روحیات و علمی

مصطفی شکیب

فقط بو ضروری و حیاتی تحوللره رنگسزلرده کی قصدی و تصویری اراده سزلکی و متولنلرده کی هر جانی مشربلکی تقریق ایتلیدر . بونلرده نه حاکم بر حسن و اراده ، نهده معین بر شخصیت و اردر . حال بوکه سجه یی کیمسه لره حسیاتک رنگلری ده کیشده ماهیته اصلا خلل کلز . مکرکه جنت ویا خستلق کی برآفته معروض قاله . فضله اولارق سجه یی لره تعین ایتش حاکم بر حسن ویا فعالیتک اداره سته کیمش اولیله بر شخصیت و اردر که بوک عمومی بر تعنیله یا « ماده یی » ویا « روحی » در . سجه یی بر عسولک الهامکار و جانی بر تعنیله « حله حیات » در بر سه بو حله نک تصرف ایتدیک بینه روحیه ماده یی و یاروچی اولان شخصیتدر . بوراده کی « روحی » تعبیرندن بر قوتلرک ناقص و ابتدائی اولان روحیلرلری قصد ایتدیکر اصلا آکلاشیلما سین . مسئله یی بوکونکی شخصیت روحیه لر منزه نقل ایتک صورتیه بر تصنیف یا قیوم لازم کایر سه منور و متفکر لر منی « مفکوره جیلر » و « مفکوره سزلر » دیسه ایکی به آیره سیلر . یالکر محترم بر قسه زه وزدینی مفکوره دن باشقه بر مفکوره طامیاد لرینه نظراً بوز مره یی مفکوره سزلر دکل ایوم صولق قرارینی ویرمه دش مترددلر صنفه ادخال ایدیلیرز . ایتسه بو استنادن صوکره رنگسزلره متولنلر مندن ماعداسک منظومه روحیه لری ایوم بر بر لرینک تماماً ضدی بر ماعینده در که بکا فالیرسه بو حال هیچده استغراب ایدیله جک برشی دکادر . چونکه انسانلر ازلدن بری بویکی بو بوک صنفه آریلشیلر و یکدیگر یله دائماً چاریدشیلردر . بزم وظیفه من بونلرک هویت شخصیه لرینه معیار اولان احوال و الحات قارشیتسه ناصیل حرکت ایدیله . جکلرینی آکلامق و بو سایه ده هر ایکی طرفه قارشی شعور سز قالمقدیر . چونکه بو یابیلما دجه سجه نک ظاهری تحولاته معروض قالدیمز زمان شخصیتلرک دخی دیکشیدیکنه حکم ایدمک سجه لر منک هویت حقیقیه لرینی یاکایش تفسیرله اوغرائور و نتیجه ده آلدانان و آلدانان ذهابلرله بو بوکار منی تحریف ایدیور و محیط منک اعتقاد و معنویت قوتلرینی زهر یلورز . حال بوکه مفکوره جیلر ده کی روحانیت ایلهمک مفکوره سز لرده کی مادتیله جک بینه روحیه لری تحلیل و بونلرده کی اوصاف عمومی تعین ایدیلنجه سجه یی و شخصیتک قلبکانه کیرلش اولور که آرتق بوراده نه یاکایش کورمک ، نهده یاکایش آکلامق و اردر . بونی یابادن ، هانکی صنفه داخل اولورسه اولسون ، سجه یی لر منک ایچمه باشامق و بوتون حرکتلرینک عمومی سبیلرینی بولارق مستقیله کی محتمل شرائط دائره سینده نه صورتله حرکت ایده جکلرینی کشف ایتک ممکن دکادر .

۸- اشبو شخصیتلرک تفصیلاتنه کیر مندن اول عطا یونک حصولی اولان مزاجک تحولاتیله شخصیتک تحولاتی آراسنده بر عینیت تصور ایتک ذهاندن قوتورونق لازم کلیر . چونکه عضو یله حالات روحیه آراسنده معینت اولارق آتقی بر زمان مناسبتی و اردر . « ده قارت » دنبری معلوم اولان موازات نظریه سنک حقیق